

LOHJA
Järvikaupunki

Lukeva lapsuus Lohjalla

Varhaiskasvatuksen, kirjaston ja perheiden yhteistyö

Lukutaitotyön johtaminen

Kaupungin strategia

Lukutaitostrategia

Varhaiskasvatuksen painopiste

Tavoitteet

Rakenteet

Osaamisen varmistaminen

Mahdollistaja

Mahdollistaja

- Lukutaitotyö osana varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria
- Lukutaitostrategian paikalliset tavoitteet
- Johtajien sitouttaminen
  - Lukutuutorien ja johtajien tapaamiset
  - Sovitut tavoitteet ja toimenpiteet
- Tavoitteiden toteuttaminen varhaiskasvatusyksiköissä
- Rohkeus ja kannustus kokeiluihin ja kehittämiseen
- Pitkäjänteisyys
- Vaikutusten arviointi
- Jatkuvuus

Pitkäjänteisyys

- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmat
- 2020 -2025 Lohja lukee! Hankkeet 1-3
- Lukuliikettä kuntiin (2020-2021)
- Lukuliikettä perheisiin (2019-2021)
- ”Lukeva varhaiskasvatus”-pilotti & SYLI-taidot 2023 (osa kansallista lukutaitostrategiaa)
- Lohja lukee – Lohjan lukutaitostrategia 2024 – 2030
- Kirjojen syliin -hanke syyskuu 2025- joulukuu 2026
- Lukutuutorit vuodesta 2020 alkaen

Vinkkejä lukuiloon

Valitse itsellesi mieluisa lajityyppi

Selaa ja kokeile eri lukutapoja

Pidä kirja aina mukana

**Anna itsellesi lupa uppoutua
tarinaan**

Innosta muita

Osaamisen varmistaminen

- Henkilöstön koulutuspäivät – tietoa kaikille → sitouttaminen
- Pedagogiset kahvilat
- Lukutuutorit
- Koulutukset ja tiedon jakaminen
  - SYLI
  - Sanataide
  - Sopiva kirja
  - Lukuympäristö

Palvelulupaus

- Lohjan varhaiskasvatuksessa lukeminen on osa jokapäiväistä toimintaa. Päivittäiset lukuhetket rakentavat pohjaa lukuilolle ja oppimiselle.
- Lisäksi jokaisena lukuvuonna järjestetään vähintään kaksi yhteistä lukutapahtumaa tai -kampanjaa, jotka innostavat koko yhteisöä.

Rakenteita, jotka tukevat lukutaitotyön yhteistyötä

- Koko kaupungin äidinkielen ryhmä varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle
- Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja kirjaston välillä
- Pedagoginen informaattikko kirjastossa
- Kirjallisuusvastaavat joka yksikössä
  - lukemaan innostaminen ja lukemisen edistäminen omassa yksikössä
  - kirjallisuusvastaavat → kirjallisuustiimi
- Lukutaitosuunnitelma osaksi lukuvuosisuunnitelmaa 2026
- Yhteistyö kirjaston, varhaiskasvatuksen ja perheiden kanssa
- Yhteistyö neuvolan kanssa

Kirjaston lukutaitotyö alle kouluikäisten parissa

- Suunnitelmallista yhteistyötä
  - Kirjastopolkua pitkin 2017 →
  - Kulttuuripolku 2024
- Kirjallisuusvastaavat ja pedagogiset informaattikot tapaamiset (vuodesta 2021) → yhteinen kehittäminen
- Osaamisen jakaminen
- Iltasatulaukkuja kotiin päiväkodista
- Sanataide- ja pakopelisalkut
- Satupolku
- Kirjakassitilaukset

KIRJASTOPOLKUA PITKIN

Kirjaston, koulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyösuunnitelma

Kirjaston palveluita varhaiskasvatukseen ja esikouluun

Iltasatulaukut

tukevat perheiden lukemista. Huoltajat saavat lainata laukusta kirjan kotiin. Iltasatulaukkuja on **kuusi kappaletta**: yksi alle 3-vuotiaille, kaksi 3-5-vuotiaille, yksi eskareille ja kaksi ruotsinkielistä (alle 3 v. ja 3-6 v.).

Sanataidesalkku

Metsäaiheisessa sanataidesalkussa on neljä kirjaa ja niihin liittyviä sanataidetehtäviä: ideoita kuvalliseen, draamalliseen ja kirjalliseen työkentelyyn lasten kanssa. Kirjat sopivat yli 3-vuotiaille. **HUOM! Lainaaja tarkistaa sisällön. Kirjasto ei vastaa sisällöstä.**

Pakopelisalkut

Lohja lukee-hankeessa tehtyjä 5-vuotiaista ylöspäin sopivia pakopelisalkkuja on **2 kpl**: Huvikumpu (Peppi Pitkätossu) & Vaahteramäki (Eemeli). **HUOM! Lainaaja tarkistaa sisällön. Kirjasto ei vastaa sisällöstä.**

Laukut ja salkut varataan kirjaston henkilökunnalta. Laina-aika 4 viikkoa.

Satupolku: lukki.finna.fi/Content/satupolku

Satupolkua kuljetaan junan kyydissä!

- Valitse sopivia kirjoja, esim. sivuston kirjavinkkiistoilta (1-3- ja 4-6-vuotiaille)
- Tulosta junanvaunuja jokaisen luetun kirjan jälkeen
- Anna lasten piirtää vaunuihin matkustajia
- Kokoa veturista ja vaunuista pitkä juna
- Pyydä kirjastosta kirjanmerkit muistoksi

Kirjakassitilaukset

Voitte pyytää valmiiksi kerättyä kirjakassia eri aiheista verkkolomakkeen kautta. Lomake aukeaa qr-koodista! **HUOM!** Toivomme kuitenkin, että tuotte lapsia myös kirjastoon. Ettehan korvaa kirjastokäyntejä kassipyynnöillä!

Esikoululaisten kulttuuripolkuohjelma

eli "Eskarileikki" järjestetään kaikille Lohjan esikoululaisille lähimmässä kirjastossa tai kirjastoautossa. Jokainen ryhmä saa kutsun kirjastoon.

Yhteistyö perheiden kanssa

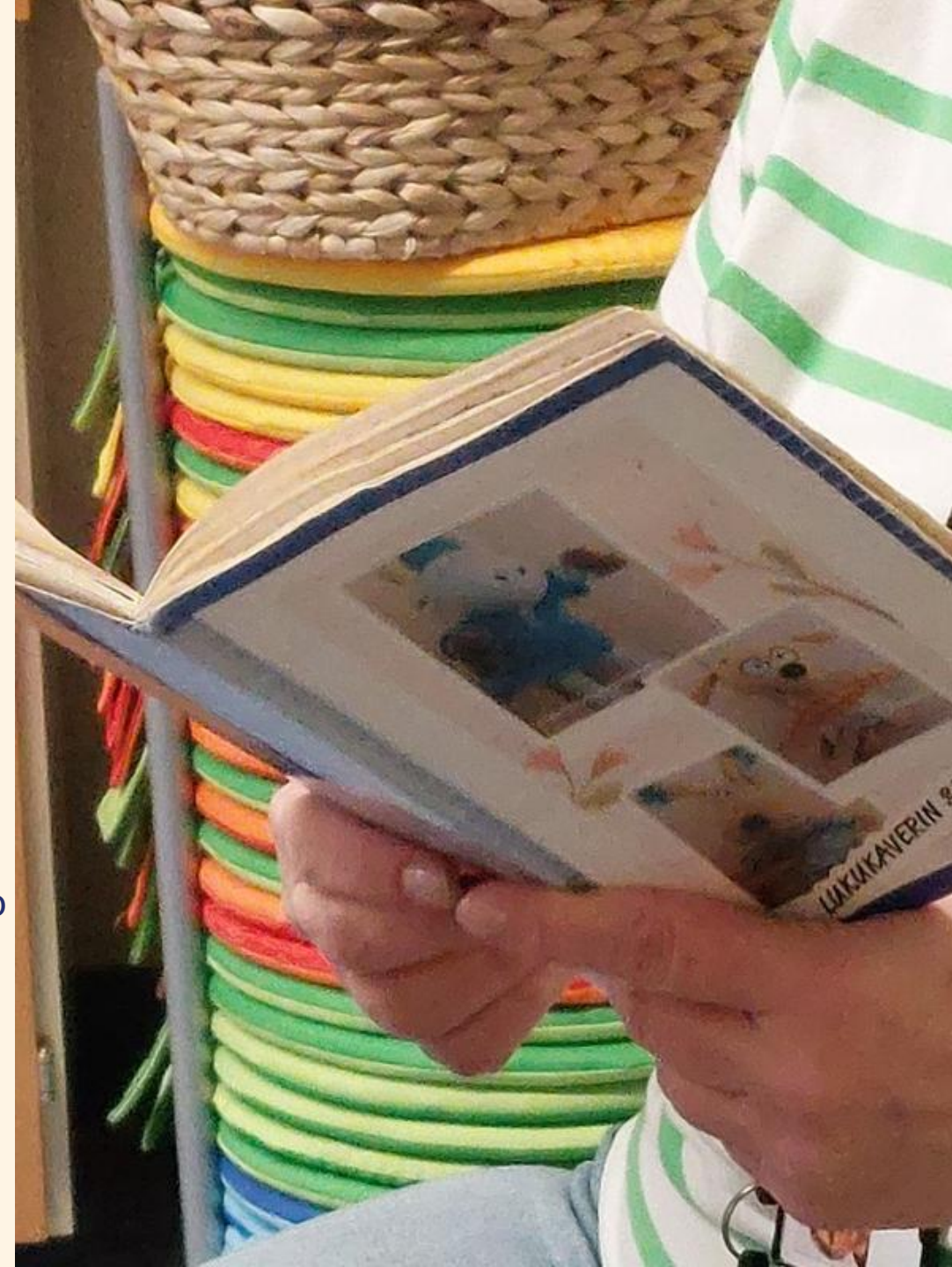
Tiedon jakaminen perheille

- Nettisivut
- Varhaiskasvatuskeskustelut
  - ”Taapero tykkää tarinoista”-esite jakoon varhaiskasvatusyksiköiden kautta 2-vuotiaiden vanhemmille.
- Vanhempainillat
- Lukuhaasteet ja -tapahtumat
- ”Eteiskirjastoja” päiväkodeissa

Kirjaston hanke ”Perhetyötä lukutaidon vahvistamiseksi”

Mm.

- Kirjastopyörällä lukuiltpäiviin osallistuminen, pop up-kirjasto
- Vierailut avoimessa päiväkodissa

Neuvola lukutaitotyön tukena

Lukeminen otetaan puheeksi jokaisessa tarkastuksessa

Odotushuoneisiin kirjalvalikoima (yhteistyö kirjastojen kanssa)

Neuvola jakaa Lukulahja lapselle -ohjelmaan kuuluvan Kirjakassin sekä Lukuliikettä perheisiin -hankkeessa laaditun esitteen

Kirjaston järjestämät pop up -kirjastot neuvolassa

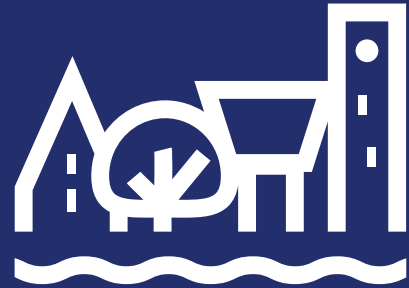
Tietoa satuhetkistä ja kirjaston muusta toiminnasta neuvolassa

Lukutaitotyön johtamisen 8 keskeistä haastetta

1. Strategian ja arjen välinen kuilu
2. Toimintakulttuurin muuttaminen
3. Henkilöstön osaamisen vaihtelu
4. Ajan ja priorisoinnin ongelma
5. Yhteistyön johtaminen
6. Perheiden tavoittaminen
7. Vaikuttavuuden mittaaminen
8. Tulevaisuuden lukutaidot

LOHJA
Järvikaupunki